

MEDLEMSBLAD FÖR FRÖVI FÅGELKLUBB

PANDION

ÅRG. 2 Nr 1 1986

Redaktion:

Jan-Erik Malmstigen, Skomakarg 6 710 40 FRÖVI Tel: 0581/30252

Mats Andersson, Hagabergsliden 4 711 00 LINDESBERG Tel: 0581/16274

ISLOSSNING VID HAGABERG

Styrelseordförande:

Sven-Olof Eriksson, Spannmålgatan 24 710 40 FRÖVI 0581/30902

I PANDION publiceras resultatet av den ornitologiska aktiviteten inom Lindesbergs kommun - inventeringar, fågelobservationer, fågelskydd föreningsnyheter m.m.

MEMLEMSKAP i FFK erhålles genom att betala 20:- på postgiro 484 16 67 - 1
För ungdomar 4 - 16 år är avgiften 10:-, familjekort kostar 35:-

UTKOMMER 3 gånger per år, i mars, augusti och december

Undrar du om möten eller exkursioner? Ring Sven-Olof Eriksson, tel: 0581/30902

Fågelrapporter sändes till Jan-Erik Malmstigen eller Mats Andersson. Adress: se redaktion.

Vad finns att köpa genom FFK?

Köp på möten eller ring Johnny Tegin tel:0581/720 21

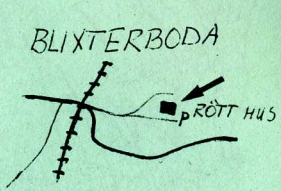
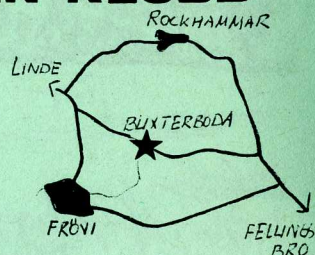
SVERIGES ORNITOLOGISKA FÖRENING

Postadress: Box 26 011
100 41 STOCKHOLM
Tfn: 08/210508

Postgirokonto 19 94 99 - 5
Medlemsavgift 90:- per år (för ungdomar 21 år och yngre dock 50:-)

ÖPPET HUS EGEN KLUBB-LOKAL

Vi har fått en egen klubblokal i Blixterboda (IOGT's). Vi hyr två rum på övre våningen där vi har öppet hus alla **MÅNDAGAR** Fr.o.m. den 13 januari Öppet 19.00 - 21.00, men vissa dagar kan det vara öppet tidigare. En jourlista på den person som ansvarar för öppet-hållandet kommer att anslås. Du är alltså välkommen till klubblokalen denna tid för att träffa de andra medlemmarna, läsa klubbens tidskrifter och diskutera de senaste obsarna. Slår försöket väl ut kommer vi kanske att utöka öppet-hållandet. Välkomna!

Du som önskar skjuts till lokalen från Frövi i samband med månads-träffar eller när vi håller "öppet hus" - kontakta Sven-Olof tel.30902

Omslagsbild: Gunnar Gustafsson, Frövi

KINDLAHÖJDSOMRÅDET

SKYDDSVÄRD SKOG I BERGSLAGEN INVENTERAD

MATS ANDERSSON

Centralt beläget i Bergslagen, där Lindesbergs, Nora, Hällefors och Ljusnarsbergs kommuner strålar samman, finns ett stort orört skogsområde med naturvärden som saknar motsvarighet i länet. Området kallas Kindlahöjdsområdet.

Detta säregna skogsområde med sina sjöar och myrmarker är ovanligt kuperat och höglänt. Området utgörs av en mer än 100-årig barrskog som varken är röjd eller gallrad. Inga skogsbilvägar går in i området och vildmarkskänslan är därför mycket påtaglig. Tack vare höjdläget-högsta punkten är 424m öf. finns inslag av nordliga växter. Mest anmärkningsvärt är den rika förekomsten av hönsbär och att fjälltorta har påträffats. Fyndet av torta är troligen det sydligaste i Sverige. Dessutom finns en intressant och rik flora av mossor och lavar.

Vad beträffar fågellivet finns arter som här kunnat hitta en fristad. Så har t ex den rika tillgången på äldre orörd blåbärsgranskog, omväxlande med myrar och hällmarker, gynnat tjädern. Även våra hotade hackspettar har här funnit en reträttplats, exempelvis tretåig hackspett som häckar inom området med flera par. En observation finns även av vittryggig hackspett, och gråspett har hörts revirropa alldeles intill. Förutom sparvuggla och pärluggla har även slaguggla och berguv påträffats. Stenfalk har tidigare år konstaterats häcka och flera av våra övriga rovfåglar håller revir. Vintertid görs regelbundna observationer av kungsörn. Dessutom kan nämnas mindre flugsnappare som inte helt oväntat påträffades 1985, med två sjungande hannar, på Kindlahöjdens östslutning.

En inventering av Kindlahöjdsområdets flora och fauna mm påbörjades 1985. Inventeringen genomförs av Kindlagruppen där medlemmar ur naturvårdsorganisationerna i Lindesberg, Nora och Hällefors ingår. En utställning om Kindlahöjdsområdet och inventeringen vandrar runt i länet och starten skedde på biblioteket i Lindesberg vecka 8-9.

Vår målsättning med inventeringen är att kunna lägga fram fakta och föreslå området fredat från all form av exploatering och skogsbruk, så att det kan ingå i det nät av skogsreservat som är målet för svensk naturvård idag. Kindlagruppen föreslår därför att Kindlahöjdsområdet avsätts som nationalpark.

Nedan redovisas resultatet från fågelinventeringen av ett delområde av Kindlahöjdsområdet nämligen Rödberget. Rödberget ligger till stora delar i Lindesbergs kommun och kan därför vara av särskilt intresse för Pandions läsare.

RESULTAT AV FÅGELINVENTERING PÅ RÖDBERGET 1985

Allmän beskrivning av inventeringsområdet:

Rödberget ligger i både Hällefors och Lindesbergs kommuner ca 10 km NV Guldsmedshyttan. Det inventerade områdets gränser utgörs av hela Rödberget med gräns i söder till och med Rödbergstjärnen, i väster Klosstjärnsbäcken upp till Klosstjärnen, i norr Kindlahöjden och i öster skogsbilvägen ner till Kroktjärnen, som även ingår i det inventerade området.

Själva Rödberget har en areal av 140 ha och består av en platå på 350 m nivån med flera enskilda mindre toppar och mellanliggande myrmarker, högsta punkten är 395 möh. En mycket markerad brant, mer än 100 m hög, finns i öster och sydöst.

Höjdplatån utgörs av gles hållmarkstallskog och på stora delar går berget i dagen. En till synes och troligen helt opåverkad myrmark är belägen högt upp, här finns även en mycket markerad bergklack som stupar 30 m ner i myren. En vidsträckt och i alla vädersträck skön utsikt erbjuds här uppe på hjässan dessutom.

Fågellivet uppe på höjdplatån är ganska artfattigt och sammansättningen av fåglar och arter är annorlunda jämfört med östsluttningen. De dominerande arterna var trädpiplärka och bofink men även tofsmes, dubbeltrast och rödstjärt hörde till karaktärsarterna.

Den branta östsluttningen, knappt 2 km lång, är bevuxen med; längst i norr gles hållmarkstallskog och därefter främst gammal granskog med inslag av tall, björk och asp. Flera döda träd både stående och liggande finns även. Denna varierande naturtyp visade sig hysa en mängd olika fågelarter och denna östsluttning var även Rödbergets klart fågeltätaste. Bland de arter som noterades var t ex tjäder, järpe, sparvuggla, tretåig hackspett, svarthätta, grönsångare och svartvit flugsnappare.

Östsluttningen gränsar, efter det brantaste partiet, skarpt mot en ungskog den har till viss del ett kraftigt lövuppslag som har gallrats. Här finns goda förutsättningar för värdefull skog om ungskogen får växa in i den angränsande äldre skogen. Fågellivet här utgjordes av för biotopen typiska arter som björktrast, trädgårdssångare, järnsparv och buskskvätta.

Inventeringsmetod:

Denna inventering har följt de riktlinjer som gäller för Svensk Fågelatlas. Där är syftet att upprätta en så fullständig artlista som möjligt över de häckande arterna. Detta innebär en kvalitativ inventering där man bestämmer vilka arter som häckar, alltså räknar man inte antal par av varje art. För varje observerad art anges ett häckningsindicium. En 20-gradig indiceskala används, där indicie 1-4 sammanfattas som möjlig häckning, 5-10 som trolig häckning och 11-20 som säker häckning.

Antal utförda inventeringar har varit 11 st vilka fördelar sig tidsmässigt enligt tabellen nedan. Inventerare har varit Mats Andersson och Per-Martin Ramberg.

UTFÖRDA INVENTERINGAR

Nr	Datum	Start kl	Slut kl	Tid tim min	Väder
1	841229	09.30	11.30	2t 00min	-1, lätt snöfall, sv vind
2	850405	06.00	09.00	3t 00min	±0, mulet, lugnt
3	850421	06.00	09.00	3t 00min	±0, mulet, sv vind
4	850510-11	21.30	09.00	11t 30min	+8° 21.30, mulet, lugnt
5	850527	03.30	08.00	4t 30min	+7° 03.30, klart, lugnt
6	850611	02.45	08.00	5t 15min	+5° 03.00, halvklart
7	850616	03.00	09.00	6t 00min	+8°, klart, sv vind
8	850618	19.00	22.00	3t 00min	+20°, klart, lugnt
9	850625	04.15	07.00	2t 45min	halvklart, sv vind
10	850706	04.30	07.30	3t 00min	klart, lugnt
11	850714	09.00	12.00	3t 00min	halvkl, sv vind

Sammanlagd inventeringstid: 47 tim 00 min

Karta över inventeringsområdet

Förteckning över observerade arter

Art	Häckningsindicie	Art	Häckningsindicie
Storlom	7	Dubbeltrast	5
Knipa	7	Björktrast	16
Sångsvan	1	Taltrast	16
Ormvråk	13	Rödvingetrast	16
Stenfalk	2	Koltrast	3
Orre	6	Buskskvätta	8
Tjäder	13	Rödstjärt	18
Järpe	7	Rödhake	8
Morkulla	6	Svarthätta	8
Skogssnäppa	8	Trädgårdssångare	8
Ringduva	6	Lövsångare	8
Gök	3	Grönsångare	3
Sparvuggla	5	Kungsfågel	14
Tornsvala	2	Grå flugsnappare	8
Större hackspett	20	Svartvit flugsnappare	5
Tretåig hackspett	2	Järnsparv	16
Spillkråka	14	Ängspiplärka	2
Göktyta	3	Trädpiplärka	16
Hussvala	2	Grönsiska	13
Nötskrika	4	Gråsiska	vår
Talgoxe	16	Domherre	4
Blåmes	16	Mindre korsnäbb	13
Svartmes	13	Större korsnäbb	5
Tofsmes	13	Bofink	16
Talltita	16	Bergfink	3
Trädkrypare	5	Gulspurv	16

Kommentarer till artlistan :

Storlom. Ett par i Kroktjärnen. Knipa. Ett par i Rödbergstjärnen och ett par i Kroktjärnen. Sångsvan. Tre ex i Kroktjärnen 1/6. Stenfalk En hona sågs jaga uppe på berget 21/4, Stenfalk har tidigare år häckat uppe på Rödberget, dock inte konstaterats under de sista åren. Tjäder En lekplats fanns inom området dessutom stöttes två ungpullar. Järpe Två par fanns i östra branten. Skogssnäppa Ett par vid Kroktjärnens norra strand. St hackspett Tre bon med ungar hittades. Tretåig hackspett Observerades i östra branten, här har även arten tidigare år observerats. Spillkråka Boplats i östra branten.

Göktyta. En revirropande fågel hördes vid några tillfällen i torraka väster om Kroktjärnen. Grönsångare. En sjungande fågel uppehöll sig i ett aspbestånd i östra branten.

Övriga arter observerade tidigare år

Gräsand. Har häckat i Kroktjärnen. Duvhök. Häckning har ägt rum inom inventeringsområdet tidigare år, troligen är detta ett alternativbo till den kända boplatsen som finns ca 2 km från området. Enkelbeckasin. Ett par brukar uppehålla sig söder om Kroktjärnen. Fiskmås. Har tidigare häckat i Kroktjärnen. Berguv. Häckning har ägt rum inom området, eftersom det finns lämpliga boplatser och berguven tycks öka i takt med lyckade utplanteringar av buruppfödda uvar kanske man kan hoppas på en återkolonialisering? Hökuggla. Ett par häckade väster om Kroktjärnen 1984. Pärluggla. Finns inom området de år då gnagartillgången är god. Gråspett. Har revirropat i närheten av den östra branten, vilken har goda förutsättningar att hysa arten. Gärdsmyg. Hördes sjunga i östra branten 1984, årets kalla vinter torde dock ha decimerat stammen. Mindre flugsnappare. Har häckat i liknande naturtyp som den östra branten 2 km österut, dessutom hördes arten sjunga på Kindla-höjden våren 1985. Varfågel. Brukar hålla vinterrevir inom områdets ytterkant. Bergfink. Ett par sågs under häckningstid vid Kroktjärnen 1984.

Fåglarnas placering på den östra branten av Rödberget

Ungskog med löv-uppslag, enstaka kvarlämnade torr-träd.

Äldre produktiv granskog där asp, björk och tall ingår. Flera döda stående och liggande träd.

Gles hållmarkstallskog berghällar, myrmarker.

395 MÖH

tjäder, trädpiplärka, bofink, bergfink, stenfal tofsmes, dubbeltrast, rödstjärt, lövsångare

250 MÖH

järpe, trädkrypare, koltrast, rödhake, svarthätta, orre, morkulla, gök-lövsångare, grönsångare, kungsfågel, grön-tyta, björktrast, siska, grå flugsnappare, sv v flugsnappare, taltrast, rödvinge-domherre, m korsnäbb, bofink trast, buskskvätta, trädgsångare, järn-sparv, gulspurv.

tjäder, järpe ringduva, st hackspett tret hackspett, spillkråka, nötskrika, talgoxe, blåmes, talltita,

JANUARI INVENTERINGEN 1986

Jan-Erik Malmstigen & Mats Andersson

Årets januariinventering lockade sammanlagt 36 deltagare vilket kan jämföras med 21 personer 1985. Totalt registrerades 56 arter (1985 summa 57 arter). Arter som saknades i år var häger, salskrake, havsörn, omvråk, gärdsmyg, steglits och sävsparv. Nya arter var istället vigg, sothöna, nötkråka, råka, snösiska och stenkäck.

Vädret var sammanfattningsvis kallt och solfattigt. Ett par mildperioder fanns dock.

I genomsnitt registrerades 27 arter (1985 summa 28 arter) med som mest 44 arter (51 arter 1985) och lägst 12 arter. Jan-Erik Malmstigen uppnådde flest antal arter (44) följt av Johan Wretenberg (42) och Magnus Köpman (40 arter). Vinnare av fågelboken "Sveriges fåglar" blev Andreas Sandberg.

Några av karaktärsarterna under månaden blev gråsiskan, domherren och stenkäcken. Gråsiskan sågs regelbundet hela månaden och var ständig gäst på fågelborden tillsammans med domherren som uppträdde i stort antal på flera platser. Stenkäcken var också stadig gäst vid många fågelbord i framförallt Lindesberg.

Utöver januariinventeringens rapporter har vi fått kännedom om följande: Kungsoörn har iakttagits med som mest 2 ex vid Åbyhammar vid utlagt slakteriavfall. En berguv har hörts revirropa i norra delen av kommunen vid två tillfällen. Till sist har vi fått en rapport om en övervintrande stare vid ett fågelbord i Lindesberg.

Artkommentarer:

Knälsvan. 2 överflygande ex Frövifors bruk 1.1 (JM)

Sångsvan. Den 1.1 uppehöll sig 50-100 ex vid Västvalla. Stationära fynd: Arbogaån mellan Vassbron och Medinge. Dessutom 4 ex Rynningefors 10.1 och 2 ex Oppboga bruk 16.1. Enstaka ströfynd finns från ytterligare sex lokaler.

Kanadagås. 1 ex Västvalla 2.1 (TP,TEV). Samma exemplar sågs senare vid Storbron,Frötuna 7.1 - 12.1 (JM,CE,NP,MK).

Gräsand. Stora flockar: ca 90 ex Gröna bron,Lindesberg, Storströmmen samt vid Oppboga bruk. 17 ex Frövifors bruk den 1.1.

Knipa. Stora flockar: Som mest 56 ex Storströmmen den 9.1. 17 ex Rynningefors den 7.1.

Vigg. 1 hane Storströmmen 6.1 - 26.1 (MK,JW,JM,JoM).

Duvhök. Sammanlagt 5 fynd.

Kungsoörn. 1 ex Gillberga-gårderna 1.1, 21.1 och 26.1 (ex BD), Hammarbacken 2.1 (FV), 1 juv Gränshyttan 3.1 (MA,PMR,FV), 1 subad Storströmmen 17.1 (JM), 1 ex Fellingsbro 25.1 och 26.1 (TP,NP).

Järpe. 1 ex Koverboda 11.1 (PE), Nyckelby 12.1 (JWi).

Sparvuggla. 1 ex Nyckelby 25.1 (JWi).

Kattuggla. Sammanlagt fem fynd.

Pärluggla. 1 ex Rockhammar 7.1 (PE).

Sothöna. 1 ex Västvalla 3.1 (JW).

Mindre hackspett. 1 ex Brunns mossen 2.1 och 4.1 (JTn), Sandudden,Rynningefors 2.1 (MK m.fl), Gilbergaskogen 19.1 (ED,MD,PD), Liaskogen 28.1 (SOE,JA).

Sidenssvans. Har i år uppträtt på flera håll hela månaden vilket inte inträffar alla år. 20 rapportörer.

Björktrast. En stor flock, 23 ex Frövifors bruk 1.1 (JM). Därutöver observerad med enstaka ex.

Stjärtmes. Sammanlagt 12 fynd.

Varfågel. 1 ex Västvalla 1.1, 28-29.1 (TEV,PS,MK,JW), Rynninge 6.1 (JM), Västlingby (bortom Fyrby) 6.1 (ED,MD,PD), Ringaby 9.1 (JM), Rynningefors 12.1 (CE), 18.1 (BD,MD,PD), Sällingesjön 12.1 (BD,MD,PD), Ervalla 17.1 (SOE), Vassbron 25.1 (MD,PD), Björkhyttan 26.1 (MA,AGA), Bäck 27.1 (LJ).

Råka. 1 ex Tippen, S Måle 13.1 (JM,JA).

Nötkråka. 1 ex Dysjön 21.1 (JM).

Grönsiska. 2 ex Skulsta 8.1 (LÅD), 1 ex Karlslund,Ullersäter 20.1 (PD), Frövifors 20.1 (BD).

Snösiska. 1 ex Osmundsgatan,Lindesberg 13.1 (MA).

Stenkäck. 1-3 ex Hagabergsliden samt 1-2 ex Osmundsgatan stationärt vid fågelbord hela månaden (MA,AGA,JM,JoM).

Bofink. 1 hane vid fågelbord Källbacken 1.1, 3 hanar 3.1 - 21.1 (JA m.fl), 1 ex Rynninge 1.1 (PS), 1-2 hanar Fellingsbro 4.1 (JW,MK), 4 ex båthamnen, Frövi 31.1 (MD).

Bergfink. 2 ex Västvalla stationära hela månaden (JW m.fl). i hona Källbacken 21.1 (JA).

Korsnäbb sp. 1 ex Sparsta, Fellingsbro 5.1 (TEV), 4 ex Svarttjärnsvägen 30.1 (JTn).

Signaturer:

JA=Jerry Andersson, MA=Mats Andersson, BD=Bo Dahlström, PD=Peter Dahlström, MD=Mikael Dahlström, LÅD=Lars-Åke Dammström, PE=Peter Eriksson, TEV=Tomas Everlid, SOE=Sven-Olof Eriksson, CE=Christer Eriksson, AGA=Ally Granlind-Andersson, MK=Magnus Köpman, JM=Jan-Erik Malmstigen, JoM=Johan Malmstigen, TP=Tony Persson, NP=Niklas Persson,PMR=Per-Martin Ramberg, PS=Peter Ståring, JTn=Johnny Tegin, FV=Folke Vennberg, JWi=Jan Wilhelmsson, JW=Johan Wretenberg.

Dessutom har följande personer deltagit i januariinventeringen:

Sören Adolfsson, Thomas Björck, Ulla Bergdahl, Gunnar Eriksson, Ulf Håkansson, Lennart Jansson, Linda Lamppu, Peter Lamppu, Björn Skoglund, Lennart Sandberg, Andreas Sandberg, Daniel Tegin, Jan Timre, Bengt Östlund.

